

MARINIERSKAPTEL DER KONINKLIJKE MARINE DE MUZIKANTEN VAN DE JONGENS VAN JAN DE WITT

DOOR IDO EYL

HET jaar 1799 is belangrijk geweest voor de geschiedenis van de scheepskapel op de vloot van de Nederlandse Marine. In dat jaar werd namelijk bekend gemaakt 'dat in vrede en oorlog op de schepen van onze vloot van minstens 56 stukken geschut "Scheepskapellen" in de rol van het schip zijn opgenomen' ¹). Zo'n scheepskapel bestond uit zes 'Muzikanten', waarvan elk zijn prestaties beloond zag met achttien gulden per maand. Aan deze beslissing heeft onze Marinierskapel haar ontstaan te danken. Doch hieraan is nog wel het een en ander voorafgegaan.

Feitelijk grijpt de geschiedenis van onze Marinierskapel terug tot in de eerste helft van de 17de eeuw, toen met de tamboer en scheepstrompetter de eerste 'Marine Muzikanten' in de sterkte van een oorlogsschip waren opgenomen. Toch is er een essentieel verschil in beider functie-uitoefening. De scheepskapellen uit 1799 waren uitsluitend geëngageerd om op de schepen en later ook aan wal te musiceren. De tamboer en scheepstrompetter uit de 17de eeuw namen uit hoofde van hun functie bovendien aan de gevechtshandelingen deel. In 1686 werd de tamboer beschreven als 'een persoon die door het gerucht van syn trommel den soldaat tot syn pligt vermaent, of hem enige nieuwe order bekent maeckt' ²). Hij had tot taak de signalen te slaan voor de geschutsmanipulaties en het enteren van een vijandig schip. Zijn plaats was vóór de mast. De scheepstrompetter was op de campagne (het achterdek, bij de commandant) opgesteld en blies vanaf deze plaats de signalen voor de eigen bemanning en voor de andere schepen van de vloot.

De tamboer en scheepstrompetter waren de enige muzikanten aan boord van een oorlogsschip. Kon de commandant het echter financieren, dan werd het aan hem overgelaten om bij extra gelegenheden een vedelaar en doedelzakspeler te engageren. Deze combinatie vormde eigenlijk de kern voor de latere scheepskapel.

Ook honderd jaar later zien wij deze traditie gehandhaafd. Zo